

PODBAČAJ DAROVITE
DJECE I KAKO GA
SPRIJEČITI

KSENIJA R. BENAKOVIĆ I TENA BENAKOVIĆ
UDRUGA VJETAR U LEĐA

VJETARULEDJA@GMAIL.COM

DEFINICIJA

- „Podbačaj darovitih učenika se definira kao „značajno odstupanje između očekivanog i stvarnog postignuća djece”. Obično se očekivano postignuće mjeri testovima sposobnosti, a stvarno postignuće ocjenama ili procjenama uradaka. Da bi se moglo govoriti o podbačaju, odstupanje između očekivanog i stvarnog postignuća ne smije biti rezultat dijagnosticiranih poteškoća u učenju te mora trajati duže vremensko razdoblje.,,

Reis and McCoach (2000)

Osobine djece koja podbacuju u obrazovnom sustavu

1. Nisko vrednovanje akademskih ciljeva
2. Slabija sposobnost samoregulacije učenja
3. Slabija sposobnost metakognicije
4. Loša slika o vlastitim akademskim vještinama i niska percepcija vlastite efikasnosti
5. Negativan stav prema školi i nastavnicima
6. Niska sposobnost samo-motivacije - poteškoće pri ulaganju truda kod školskih zadataka
7. Vanjska atribucija uspjeha

MOGUĆI UZROCI PODBAČAJA

VANJSKI – Obitelj

- ▶ Nedosljednost u odgoju: previše popustljivi ili previše strogi
- ▶ Disfunkcionalne obitelji
- ▶ Konfliktne i suprotne poruke koje dijete dobiva u obitelji i školi
- ▶ **Akadska klima u obitelji** – stavovi prema akademskom uspjehu, radnim navikama, prihvaćanju i nošenju sa izazovima i rizikom, njegovanje radoznalosti

Vršnjaci

- ▶ Uspješni i motivirani vršnjaci u vrtiću ili u razredu – pozitivan utjecaj
- ▶ Coleman and Cross– „intelektualne aktivnosti u pubertetu postaju manje zanimljive vršnjacima” – negativan utjecaj

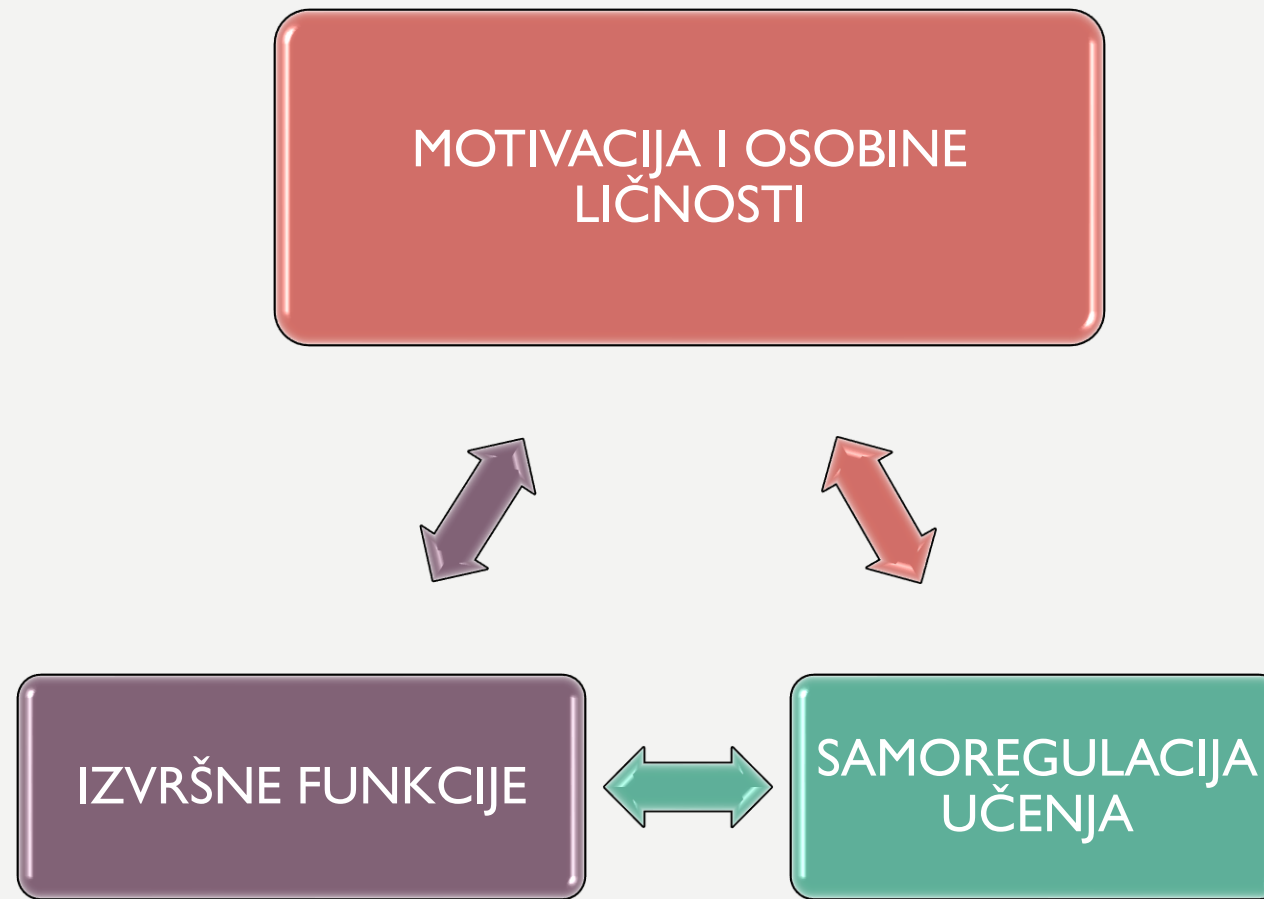

Vrtić/škola

- Nedostatak izazova u vrtiću ili školi → dosada razvoj loših radnih navika ;
- Dosada , neuviđanje svrhe učenja nekog gradiva
- Odgoj u smjeru razvoja fixed mindset-a
- Nezainteresirani i nefleksibilni odgajatelji ili učitelji
- Negativan odnos odgajatelja, učitelja, vršnjaka prema djetetu

UNUTARNJI UZROCI

TEORIJE MOTIVACIJE

Teorija samoodređenja ili samodeterminacije

Teorija samoodređenja ili samodeterminacije (Deci i Ryan, 2000.) ističe važnost zadovoljavanja tri osnovne psihološke potrebe da bi učenici /djeca bili motivirani za učenje: a) povezanost b) kompetencija c) autonomija. Zadovoljavanje ovih potreba vodi ka intrinzičnoj (autonomnoj) motivaciji, za koju je utvrđeno da je pozitivno povezana s akademskim postignućima (Mammadov, Cross & Ward, 2018).

Socio-kognitivni model očekivanja i vrijednosti

- Eccles i njezini kolege (1998) razvili su socio-kognitivni model **očekivanja** i **vrijednosti**.
- *očekivanje* uključuje vjerovanje djece/učenika koliko će biti uspješni u jednom zadatku ili aktivnosti
- *vrijednosti* uključuju osobni interes za zadatak, važnost neke aktivnosti za druge ciljeve djeteta i procjena koja količina truda je potrebna da se izvrši; ovise i o razini izazova koji zadatak nudi

TEORIJA CILJNE ORJENTACIJE

- **Dvije vrste ciljeva:** usmjerenost na ovladavanje zadatkom i usmjerenost na izvedbu
- Ciljevi usmjereni na **ovladavanje** vještine - dijete intrinzično želi znati više i bolje razumjeti neki sadržaj
- Ciljevi usmjereni na **izvedbu** - student želi drugima pokazati koliko je dobar. (fixed mindset - pohvale za izvedbu i lakoću usvajanja - strah na prvi znak neuspjeha - različita ponašanja samozaštite i izbjegavanja)

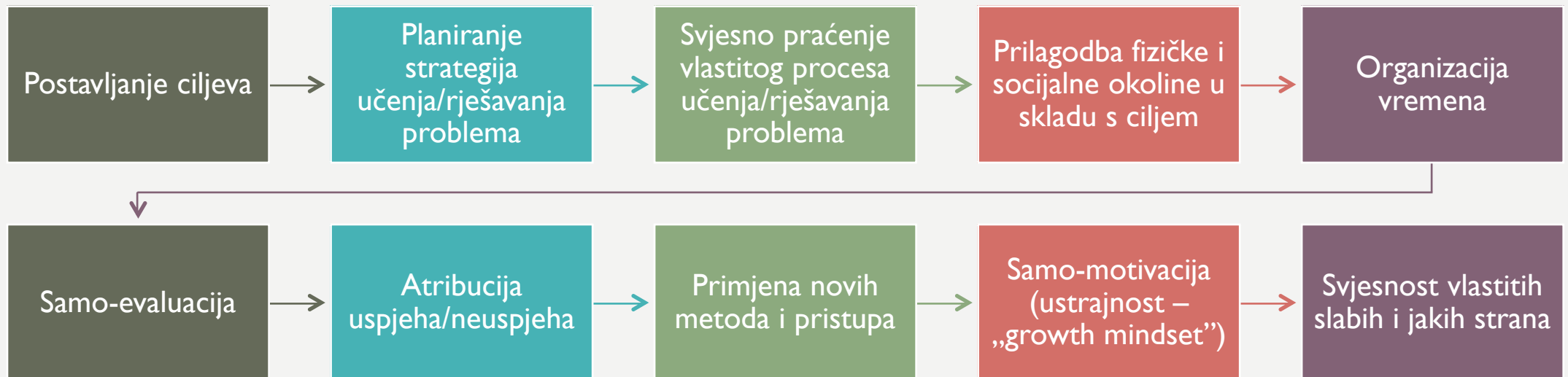

SAMOREGULACIJA UČENJA

- **Samoregulirano učenje** (SRL) je „samo-usmjeravajući proces pri kojem se mentalne sposobnosti koriste za razvoj akademskih sposobnosti“ (Zimmerman, 2002)
- Studenti u SRL-u proaktivno prate, reguliraju i kontroliraju svoje misli, osjećaje i ponašanje kako bi postigli određeni cilj
- Istraživanja pokazuju da se samoregulacijski procesi mogu naučiti te mogu dovesti do povećanja motivacije i postignuća učenika (Schunk i Zimmerman, 1998).

Komponente samo-regulacije učenja

IZVRŠNE FUNKCIJE

- Novije definicije govore o izvršnim funkcijama kao o “krovnom terminu” koji u sebi obuhvaća niz međusobno povezanih procesa potrebnih za svrhovito, prema cilju usmjereno ponašanje (Anderson, 2002; Hughes & Graham, 2002)
- Izvršne funkcije su **motor** koji pokreće meta-kogniciju i samoregulaciju.
- **Uključuju procese:** planiranje, vremenska organizacija ponašanja, anticipacija cilja, započinjanje aktivnosti, nadgledanje aktivnosti, sposobnost inhibiranja ili odgađanja odgovora, ustrajnost na zadatku, evaluacija odgovora, kognitivna fleksibilnost, radna memorija, nošenje sa stresom, kontrola emocija

PROGRAM SAMOREGULACIJE UČENJA

Izradile: Tena Benaković

Ksenija R. Benaković

1. SVRHA I CILJ PROGRAMA

MOTIVACIJA I OSOBINE
LIČNOSTI

IZVRŠNE FUNKCIJE

SAMOREGULACIJA
UČENJA

2. KONCEPT PROGRAMA

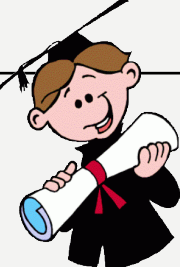
- Naziv programa: „SPICE“
 - Self-knowledge - *Tko sam ja kao učenik?*
 - Planning skills - *Kako planirati i organizirati učenje?*
 - Interesting learning - *Kako učiniti učenje zanimljivim?*
 - Cheerful learning - *Kako učiniti učenje zabavnim?*
 - Effective learning - *Kako primjeniti sve naučeno?*
- Trajanje programa: 20 školskih sati
- Veličina grupe: 8-10 polaznika
- Sastav grupe: 4.-8. razredi

Dani edukacije	Sadržaj edukacije	Cilj edukacije
1. Ponedjeljak 	<p>Tko sam ja kao učenik (Stil učenja s obzirom na senzorni modalitet, Upitnik izvršnih funkcija, što me motivira za početak/tijekom učenja, koje predmete najteže/najlakše učim i zašto)?</p>	<p>Djeca će moći prepoznati svoj najefikasniji način učenja te karakteristike koje mu olakšavaju i otežavaju taj proces; moći će navesti konstruktivne tehnike nošenja s izazovima u učenju (pr. pažnja, motivacija)</p>
2. Utorak 	<p>Planiranje i organizacija učenja: (1-mjesto) odabir i uređenje „kutka za učenje“, (2-vrijeme) izrada tablice rasporeda učenja (pauze u učenju, dr. obaveze) i (3-užitak) odabir samonagrađivanja</p>	<p>Djeca će moći navesti pogodne okolinske faktore za efikasnost učenja, napraviti organizaciju školskih obaveza unutar vremenskog okvira rasporeda na način da uzmu u obzir sve relevantne faktore, opisati važnost i načine održavanja motivacije tijekom učenja (nagrade, pauze)</p>
3. Srijeda 	<p>Kako učiniti učenje zanimljivim (naši materijali):</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaboracija (youtube isječci, zanimljivosti, filmovi, članci itd.) - kritičko mišljenje (debata, +/-) - primjena (povezivanje gradiva sa vlastitim životom) 	<p>Djeca će moći opisati važnost korištenja „dubinskih“ tehnika učenja na usvajanje sadržaja i demonstrirati svaku od njih na materijalu</p>
4. Četvrtak 	<p>Kako učiniti učenje zabavnim (naši materijali):</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizualne, auditivne i tjelesne mnemotehnike - korištenje igre u učenju (radioemisija uživo, kviz milijunaš, društvena igra, memory, kava s povijesnim likovima, itd.) 	<p>Djeca će moći opisati važnost korištenja mnemotehnika na usvajanje sadržaja i demonstrirati svaku od njih na materijalu</p>
5. Petak 	<p>Super-učenik (njihovi školski materijali):</p> <ul style="list-style-type: none"> - primjena svega naučenoga na usvajanje odabranog gradiva u zadanom vremenu - demonstracija naučenoga i komentar benefita ovih radionica na vlastit odnos prema učenju - podjela diplomica (Super-učenici) i ispunjavanje evaluacija programa 	<p>Djeca će moći kritički prepoznati i analizirati benefite ove edukacije na njihovo učenje</p>

3. SADRŽAJ PROGRAMA

DANI EDUKACIJE	AKTIVNOSTI	
1. Ponedjeljak <i>Tko sam ja kao učenik?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Krug upoznavanja, ispitivanje samomotivacije za programom2. Upitnik "Stil učenja s obzirom na senzorni modalitet"3. Video „Adventures of You 1 & 2“ (upoznavanje s izvršnim funkcijama)4. Moja motivacija (obrazac za samoupoznavanje i rasprava o utjecajima)	
2. Utorak <i>Kako planirati i organizirati učenje?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Natjecanje u slaganju malih pizzeta od izrezanih sastojaka (vještina planiranja i organizacije radnog prostora)2. Kognitivni poligon igara i zadataka (vremenska organizacija)3. Sastavljanje idealne tablice za učenje, odabir samonagrađivanja	

3. SADRŽAJ PROGRAMA

DANI EDUKACIJE	AKTIVNOSTI	
3. Srijeda <i>Kako učiniti učenje zanimljivim?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Tehnika 3 sobe -> 3 naočala (crtanje i vježba) - <u>primjena gradiva</u> na život2. Istraživanje i prezentacija tema kroz viceve, pjesme, videe itd. - <u>elaboracija</u>3. Osmišljavanje debatnih pitanja na proučavane teme - <u>kritičko mišljenje</u>	
4. Četvrtak <i>Kako učiniti učenje zabavnim?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje i vježba <u>vizualnih, auditivnih i tjelesnih mnemotehnika</u> na zabavnim primjerima i sadržajima (radni listići, učenje pjesmice napamet)2. <u>Sajam igara</u> (društvene igre, radio emisije, kvizovi na temu gradiva)	
5. Petak <i>Kako primjeniti sve naučeno?</i>	<ol style="list-style-type: none">1. <u>Provjera i vježba naučenog</u> uz pub kviz, Learning Apps i Wordwall2. Razgovor o <u>benefitu programa</u> na vlastiti odnos prema učenju3. Podjela <u>diploma</u>, evaluacija programa, čašćenje	

4. ZAKLJUČNI DOJMOVI

- Evaluacija: nakon svakoga dana i završna
- Kratke domaće zadaće (pon-čet)
- Pohvalnice na kraju završenog programa
- Efekt programa: kratkoročan?

dugoročan?

5. PROSTOR ZA NAPREDAK

- Organizacija programa u 3 modula:
 - “Jesenski”
 - “Zimski”
 - “Proljećni”
- Benefiti: kontinuirano praćenje razvoja ovih vještina; primjećivanje pojave i rješavanje usputnih teškoća i izazova; mogućnost proširenja, produbljivanja i diferencijacije programa

**Predavači: Ksenija R. Benaković
Tena Benaković
Institucija: Udruga Vjetar u leđa
Kontakt podaci: vjetaruledja@gmail.com**